

SÖDERTÄLJE KOMMUN

Protokoll fört den 5 juli 2019
över ärenden som kommunstyrel-
sens ordförande enligt kommun-
styrelsens i Södertälje delegations-
ordning har rätt att besluta i.

§ 36

Remiss av KLIVA:s delbetänkande. På väg-mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV)

Södertälje kommun har fått Regeringskansliets, Utbildningsdepartementets remiss för yttrande.

Beslut

Södertälje kommun överlämnar remissen till Utbildningsnämnden för yttrande.

Beslutet är fattat på kommunstyrelsens vägnar i enlighet med delegationsordningens regler om ordförandens beslutanderätt i brådskande ärende.

På kommunstyrelsens vägnar

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande

Exp
Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet u.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till anita.carlstedt@regeringskansliet.se
Utbildningsnämnden
Ksk
Krk

Yttrande på remiss från utbildningsdepartementet, KLIVA:s delbetänkande "På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk"

Dnr UN 19/140

Inledning och bakgrund

Södertälje kommun har från utbildningsdepartementet fått möjligheten att yttra sig på remissen på KLIVA:s delbetänkande "På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk". Utredningens uppdrag är att se hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av så kallad utbildningsplikt¹. Den har också i uppdrag att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) och SFI i kombination med annan utbildning, vilket ska redovisas i utredningens slutbetänkande. Syftet är att analysera förutsättningarna för att SFI-elever ska kunna erbjudas en utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar samt att förbättra genomströmningen inom SFI och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar.

De författningsändringar som föreslås i utredningen görs för att säkerställa en individanpassad utbildning för de elever som omfattas av så kallad utbildningsplikt. Men bedöms även övervägas för en bredare målgrupp.

Utredningens centrala utgångspunkt har varit en strävan efter att förena vuxenutbildningens expertis vad gäller att fatta beslut om planering och genomförande av utbildning med de arbetsmarknadspolitiska kraven om deltagande i aktivitet på heltid. Utredningen betonar vuxenutbildningens breda uppdrag att bedriva utbildning. En utgångspunkt för utredningen är att vuxenutbildningen inte bör reduceras till enbart ett arbetsmarknadspolitiskt instrument även om målet för de flesta av vuxenutbildningens elever är att stärka den egna ställningen i arbetslivet.

Utredningen har i enlighet med skollagens skrivningar strävat efter att alla förslag och bedömningar ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet. Utredningen konstaterar dock att tillgången på forskning och beprövad erfarenhet om vuxnas lärande är begränsad.

Delbetänkandets förslag och bedömningar

Nedan presenteras sammanfattat delbetänkandets förslag och bedömningar i rutan och under finns kommentarer från Södertälje kommun.

¹ Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser, och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna komma i arbete, kan anvisas att söka och ta del av utbildning, annars kan ersättningen dras in. En nyanländ som har kort utbildning och som därför inte bedöms kunna komma i arbete under sin tid i Arbetsförmedlingens etableringsprogram ska i huvudsak ägna sig åt utbildning.

Förslag om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända elever

Utredningen förslår en sammanhållen utbildning i vilken eleven garanteras en undervisningstid om minst 23 timmar i veckan under en fyraveckorsperiod. Den sammanhållna utbildningen består av ett sammansatt urval kurser som är anpassat till målgruppens gemensamma behov och förutsättningar. Förslaget utgår från utredningens pedagogiska bedömning av vad som kan anses vara effektiv undervisning för den nyanlända individens lärande samt en bedömning av vad som kan vara rimliga förutsättningar för att organisera undervisningen så att utrymme finns för individanpassning och flexibilitet. I den garanterade undervisningstiden om minst 23 timmar ryms de garanterade 15 undervisningstimmarna i SFI och minst 8 timmars undervisning per vecka i andra kurser i Komvux. Huvudmannen kan i samråd besluta om flera sammanhållna utbildningar ifall det motiveras av målgruppers olika behov.

Södertälje instämmer i att 15 timmars undervisning i SFI är en miniminivå, och att det ofta vore gynnsamt med fler timmar. Det är viktigt att vid planeringen av en sammanhållen utbildning ska det sammansatta urvalet av kurser ske utifrån vetenskap, beforskad och beprövad erfarenhet. Särskilt viktigt är det för målgruppen med ingen eller kort utbildningsbakgrund där utbildningen i svenska är en förutsättning för de studerandes möjlighet till vidare utbildning. Vår erfarenhet är att det är för få SFI-studerande (ca 30 % i Södertälje) som går vidare till studier i svenska på grundläggande nivå. Att läsa svenska på grundläggande nivå är en förutsättning för att få behörighet att studera en gymnasial yrkesutbildning. Forskning visar att studier på gymnasienivå är den främsta faktorn för att långsiktigt få och behålla ett arbete. För målgruppen med kort utbildningsbakgrund ser vi därför främst att en kombination av SFI, orienteringskurser alternativt grundläggande kurser skulle kunna vara möjlig.

Förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner

Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen till kommunerna ska lämna uppgifter om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som enligt Arbetsförmedlingen omfattas av den s.k. utbildningsplikten.

Uppgiftsskyldigheten förbättrar kommunernas möjligheter att tillsammans med individen utifrån dennes behov och förutsättningar göra en individuell studieplan där kraven på de som omfattas av s.k. utbildningsplikt tillgodoses. Uppgiftsskyldigheten behövs också för att kommunerna ska veta vilka individer som omfattas av den garanterade undervisningstiden på minst 23 timmar i veckan.

Södertälje kommun instämmer i att det är viktigt att det är tydligt att Arbetsförmedlingen ansvarar för att vuxenutbildningen får en information kring vilka elever som omfattas av utbildningsplikten och har krav på sig om minst 23 timmars undervisningstid i veckan.

Förslag om Skolverkets stöd till huvudmän

Utredningens föreslår att Skolverkets regeringsuppdrag om riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever från och med 2020 i ökad grad ska användas för att höja kvaliteten i utbildning för nyanlända vuxna. Skolverket ska bli genom informationsinsatser ge stöd i arbetet med att ta fram en utbildningsplan för sammanhållen utbildning. Skolverket ska också kartlägga vuxenutbildningens behov av stöd och kompetensutveckling när det gäller nyanländas lärande. Utredningen föreslår att nuvarande begränsning hur stor del av Skolverkets medel som får användas till nyanlända elever ska tas bort.

Södertälje kommun har inga synpunkter på förslaget.

Bedömning av garanterad undervisningstid kurs A och B

Utredningen bedömer att den garanterade undervisningstiden i kurs A och B ska vara oförändrad (15 timmar). Det saknas forskning eller annan uppföljning av hur antalet timmar undervisning i SFI per vecka påverkar genomströmningen, i antal timmar per kurs eller i kalendertid per kurs. Utredningen bedömer därför att det saknas stöd för en generell utökning av den garanterade undervisningstiden i SFI.

Södertälje anser att 15 timmars undervisning i SFI är en miniminivå, och att vi bedömer att det ofta vore gynnsamt med fler timmar. Södertälje kommun anser att det vore önskvärt om ytterligare forskning eller uppföljning av effekterna av fler undervisningstimmar.

Bedömning om stöd och andra insatser

Utredningen bedömer att en delvis obligatorisk elevhälsa inom vuxenutbildning enligt skollagen bör övervägas vidare.

Södertälje anser att det ska vara obligatoriskt med elevhälsa även inom vuxenutbildningen. Södertälje har sedan tre år tillbaka, som en av de första vuxenutbildningarna, byggt upp en elevhälsa inom vuxenutbildningen, vilket ökat kvaliteten i undervisningen och förutsättningarna för individer att lyckas i sina studier.

Utredningen bedömer att studiehandledning på modersmål eller på elevens starkaste språk är en viktig insats i nyanländas utbildning. Kvalitet och omfattning av den studiehandledning som erbjuds komvux-elever behöver undersökas. För att främja likvärdighet och ökad tillgång till studiehandledning i vuxenutbildningen bör behovet av utbildning för studiehandledare analyseras och möjligheterna att erbjuda studiehandledning via fjärrundervisning behöver undersökas ytterligare.

Vuxenutbildningen i Södertälje instämmer i behovet av studiehandledning. Vi har sedan länge arbetat med språkstödjare för vissa av våra nyanlända elever, eller elever som har väldigt låg utbildningsbakgrund. I vår fjärrundervisning på SFI spår 2 och 3 har vi även studiehandledning för eleverna. Erfarenheterna är positiva. Ett arbete med att införa detta även på grundläggande nivå och yrkesutbildningar har påbörjats.

Bedömning om kompetensutveckling för lärare

Arbetet med kompetensutveckling ska ingå i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och ska genomföras i linje med verksamhetens behov. Utredningen ställer sig bakom Komvux-utredningens förslag om kartläggning av kompetensutveckling i komvux.

Även här tillstyrker Södertälje utredningens förslag. I Södertälje kommuns vuxenutbildnings plan för systematiskt kvalitetsarbete har kompetensutveckling för lärare och övrig personal varit, och är, ett prioriterat område.

Bedömning om statistik och uppföljning

Utredningen bedömer att Skolverket och SCB som ett led i arbetet med kvalitet och genomströmning behöver utveckla den nationella statistiken när det gäller vuxenutbildningen generellt, men i synnerhet SFI, så att den bättre beskriver verksamheten utifrån dess förutsättningar och möjliggör uppföljning och analys av hur utbildningarna och verksamheterna utvecklats i förhållande till de nationella målen och hur resurser används. Kommunerna behöver även tydligare instruktioner till vad som ska rapporteras in.

Södertälje instämmer i utredningens förslag. Inom verksamheten finns sedan länge en diskussion om vilken statistik som är adekvat att ta fram och jämföra med andra kommuner.

Elof Hansjons

Utbildningsnämndes ordförande

§ 104 Yttrande på remiss från utbildningsdepartementet, KLIVAs delbetänkande "På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk"

Dnr: UN 19/140

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden godkänner kontorets förslag till yttrande på remiss från utbildningsdepartementet, KLIVAs delbetänkande "På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk".

Sammanfattning av ärendet

Utredningen "På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk" har i uppdrag att se hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av så kallad utbildningsplikt¹. Den har också i uppdrag att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) och SFI i kombination med annan utbildning.

Utredningens centrala utgångspunkt har varit en strävan efter att förena vuxenutbildningens expertis vad gäller att fatta beslut om planering och genomförande av utbildning med de arbetsmarknadspolitiska kraven om deltagande i aktivitet på heltid. Utredningen betonar vuxenutbildningens breda uppdrag att bedriva utbildning.

Sammanfattningsvis lämnar utredningen följande förslag och bedömningar i utredningens delbetänkande:

- Förslag om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända elever
- Förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner
- Förslag om Skolverkets stöd till huvudmän
- Bedömning av garanterad undervisningstid kurs A och B
- Bedömning om stöd och andra insatser
- Bedömning om kompetensutveckling för lärare
- Bedömning om statistik och uppföljning

Södertälje kommuns hela ställningstagande framgår av bifogat yttrande. Sammanfattningsvis delar Södertälje kommun utredningens förslag och bedömningar. Södertälje kommun har positiva erfarenheter av att använda elevhälsa samt studiehandledning inom vuxenutbildningen. Södertälje vill särskilt framhålla vikten av att SFI-utbildningens utformning ska ske utifrån forskning och beprövad erfarenhet. Särskilt viktigt är det för målgruppen med ingen eller kort utbildningsbakgrund där utbildningen i svenska är en förutsättning för de studerandes möjlighet till vidare utbildning. Fler studerande bör

¹ Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser, och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna komma i arbete, kan anvisas att söka och ta del av utbildning, annars kan ersättningen dras in. En nyanländ som har kort utbildning och som därför inte bedöms kunna komma i arbete under sin tid i Arbetsförmedlingens etableringsprogram ska i huvudsak ägna sig åt utbildning.

§ 104 forts

komma vidare till studier i svenska på grundläggande nivå för att nå behörighet till gymnasial yrkesutbildning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från utbildningskontoret daterad 2019-09-16

Utbildningskontoret, yttrande daterat 2019-09-16

Södertälje kommun, delegationsprotokoll nr 36, 2019-07-05

Regeringskansliet, Remiss 2019-07-02

Statens offentliga utredningar, PM "På väg mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk"

Beslutet skickas till

- **Utbildningsdepartementet**
- Akten

Justerandes signum

Anslagsdatum

2019-10-14

Utdragsbestyrkande

